

Sport, čas stranog jezika, škola glume, kontrolni i još koja nova, često ne baš laka obaveza. Tako izgleda dan u životu školarca u Srbiji. Sa promenom sistema obrazovanja u odnosu na period pre dve, tri decenije, deca su danas opterećenija nego ikada, a roditelji često nerealni u zahtevima i očekivanjima.

Čini se da se nesvesno tim malim bićima još željnim zabave, "krade" detinjstvo. Klikere, lastiš, školice zamenile su kompjuterske igrice, a žmurke u parku virtuelni svet. Je li mnogo aktivnosti trend ili realnost, gde je granica i kako da se nađe mera?

- Trend ili realnost,

nisam sigurna da bilo ko zna šta je jasna granica. Činjenica je da jedan broj roditelja ne prati potrebe dece i upisuje ih na razne vanškolske aktivnosti da ih spasi viška slobodnog vremena ili skloni sa "ulice". Tako se zanemaruje dragocenost slobodnog vreme-

na koje može kvalitetno da se iskoristi van zaustavljanja sala, u prirodi.

Pojavljuje se i dosada kao fenomen današnjice koji zastrašuje roditelje, a istovremeno stavlja dete u poziciju da ne zna šta će sa tim. Slobodno vreme otvara prostor za kreativnost dece, za organizaciju sopstvenog vremena, za samostalnu igru i maštu koja i te kako pomaže ra-

NEPOTREBNE ČINJENICE GUŠE KREATIVNOST I SLOBODU DECE

zvoju inteligencije. Takođe otvara prostor i za otkrivanje raznih potencija deteta kao i za samostalnost - kaže **Sanja Tomanović, pedagog OŠ "Ujedinjene nacije" iz Beograda.**

Promenjeno detinjstvo

Naša sagovornica kaže da moderna ispitivanja mozga pokazuju da su iskustva prvog životnog doba čoveka s neurološkog gledišta podjednako u nama "upisana" kao i govor i način hoda. Što je bolja naša povezanost s roditeljima, što nas više podržavaju u fazama razvoja, bolje smo naoružani za zahteve u životu. Današnje detinjstvo je, kaže, drugačije.

- Roditelji su zauzeti, a od dece se očekuje da takođe prate ubrzani životni ritam. Deca moraju da stignu u obdanište, u školu, na privatne časove i treninge, a malo vremena ostaje za igru. Često provode mnogo vremena u kolima. A potrebno im je vreme s

"Pravila" za roditelje

- Deca traže pažnju, važno im je da ih čujete kad žele sa vama nešto da podele
- Često im je teško da sami organizuju vreme, pomozite im
- Ne uskraćujte igrice, dozirajte ih i ograničite vreme
- Forsirajte igru na otvorenom: trčanje, šetnju, kretanje

1

VANNASTAVNA
AKTIVNOST, KOJA
NE ZAHTEVA
VIŠESATNE
TRENINGE, JE
DOVOLJNA

Precizni prioriteti -

roditeljima i vreme za igru koje nije unapred isplanirano, pa dečije potrebe često ostaju nezadovoljene iz više razloga.

Ponekad ih ne čuju, jer su njihove sopstvene potrebe glasnije. Ponekad nemaju dovoljno znanja o njihovim potrebama. Ponekad ne veruju dovoljno sopstvenom unutrašnjem glasu, pa veruju savetu koji je u suprotnosti sa potrebama dece. Nekad lične ambicije roditelji prenose na decu - kaže Sanja Tomanović.

Neophodni izduvni ventili

Dobro je, kaže, da deca imaju "izduvne ventile", i ukoliko je njihova potreba ili su talentovani za nešto, treba ih podržati, ali ne i preterivati. Dovoljna je jedna vannastavna aktivnost, koja ne zahteva višesatne treninge na dnevnom nivou, prerađivanje ili prekasno odlaženje na spavanje.

- I u školi postoje mnoge prepreke za njihov pravilan rast i razvoj. Gradivo je preobimno iz mnogih predmeta, broj časova nije uvek prilagođen uzrastu (učenicima prvog razreda imaju po pet časova) a težina i veličina njihovih školskih torbi često izaziva zapitanost: kako smo došli do ovde? Urgentno treba redukovati školske programe, gradivo učiniti korisnijim i rasteretiti dečiju glavu

PODSETNIK

Težina i veličina školskih torbi često izaziva zapitanost kod svih nas: kako smo došli do ovde?

nepotrebnih činjenica. Guši se njihova sloboda, kreativnost, malo je i praktičnih radova, situacija koje zahtevaju snalaženje, tako da se sistem sveo na čistu reprodukciju bez neke posebne primene i razumevanja. To je i nastavnicima otežavajuća okolnost, a sve se svelo na začarani krug iz koga se teško izlazi. Posebnu lepotu čine i sekcije u školi za koje su deca preumorna ili nemaju vreme-

Uspes kao prestiž

Psiholog Merica Buj Bjelogrić, direktorka Osnovne škole "Olga Petrov" iz Padinske Skele kaže da je biti odličan, danas postalo prestiž, petica merilo inteligencije, iako nikad nije bila ni merilo znanja. Za naš list Buj - Bjelogrić kaže:

- Život nam se ubrzao poslednjih godina, imamo manje vremena za svog školarca, ali to nije razlog da roditelji ili nastavnici nužno radi sa njim kod kuće. Važno je pratiti šta radi, razgovarati sa njim, proveriti domaće. Uvek kažemo roditeljima da je važno šta im deca znaju, a ne kakve ocene imaju. Svakom roditelju savetujem da mališanima dopuste da bude dete, da ga ne opterećuju previše obavezama i svojim neostvarenim ambicijama. Ako me pitate, reći ću - ne dam da im se krade detinjstvo. Ono je najlepší period njihovog razvoja.

na...- objašnjava naša sagovornica.

Nepostojanje ravnoteže

Deca joj se, kaže, često poveravaju da im nedostaje vreme sa roditeljima, da šetaju, pojedju sladoled.

- Ravnoteža teško da može da postoji jer veći deo dana je vezan za školske obaveze i domaće zadatke. Ali, treba kvalitetno iskoristiti i onaj dragoce-

ni deo ostatka dana. Slušajte svoju decu, pričajte sa njima, pohvalite ih kad je prilika za to, podržavajte u onome što žele, ne zatrpavajte materijalnim stvarima i ne pravite kompenzacije. Kad se odrede prioriteti, i vreme se bolje organizuje.

Treba dati podršku i roditeljima, da se oslobode imperativa da nešto tako treba ili mora bez preke potrebe, da uživaju što više sa decom, jer brzo odrastu, i da obrazovnom nivou ne daju uvek prednost u odnosu na vaspitni koji je primaran ili bar podjednako važan - poručuje Tomanović. ■

VIŠE IGRE